



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΠΡΑΞΗ: "ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ"



**Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας
και Θρησκευμάτων**

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

*«Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία,
εκμάθηση, πιστοποίηση της ελληνικής σε
άτομα με αναπηρίες»*

Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία/εκμάθηση και πιστοποίηση της ελληνικής σε άτομα με αναπηρίες: απώλεια ακοής

Σύνταξη: Χρύσα Ξουβερούδη	Επιμέλεια: Χριστίνα Μητσοπούλου Κατερίνα Πρανέντση	Υπεύθυνες/οι Παραδοτέου: Άννα Κοκκινίδου Μαρία Δημητρακοπούλου (Κυριακή Σπανού, Γεωργία Ματζουλά και Δημήτρης Τζιμώκας)
-------------------------------------	---	--



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Διδακτικό σενάριο από τη σειρά ΑΣΤΕΡΙΑΣ, τόμος 4ος

6^η Ενότητα: Η Ελλάδα σήμερα σελ.182-195

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

Στόχοι για τους μαθητές μας:

- να έρθουν σε επαφή με αυθεντικά κείμενα διαφόρων τύπων,
- να ανακαλέσουν στη μνήμη τους την προϋπάρχουσα γνώση και να τη συνδέσουν με τη νέα γνώση, έτσι ώστε η τελευταία να γίνει κτήμα τους,
- να κατανοούν το περιεχόμενο ενός κειμένου,
- να εντοπίζουν τις πιο σημαντικές πληροφορίες σε ένα κείμενο,
- να εντοπίζουν απαντήσεις σε συγκεκριμένες ερωτήσεις σε συγκεκριμένα σημεία του κειμένου,
- να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους,
- να αξιοποιούν τα συμφραζόμενα ώστε ναμαντέψουν τη σημασία των άγνωστων λέξεων,
- να αποκτήσουν την ικανότητα να αντλούν πληροφορίες από το κείμενο που δεν είναι εμφανείς ,
- να μπορούν να επιλέγουν από κάποιο ή κάποια κείμενα τις πληροφορίες που χρειάζονται για τη δημιουργία ενός δικού τους κειμένου,
- να αξιοποιούν το διαδίκτυο ως μέσο άντλησης πληροφοριών,
- να μάθουν να επιλέγουν από το διαδίκτυο τις πληροφορίες που απαιτούνται για μια δραστηριότητα,
- να έρθουν σε επαφή με ασκήσεις διαφόρων τύπων,
- να παράγουν απλές προτάσεις ή μεγαλύτερα κείμενα ανάλογα με τις ανάγκες της άσκησης,
- να κατανοήσουν ότι η παραγωγή γραπτού λόγου είναι μια σύνθετη και κοπιώδης διαδικασία,
- να ενεργοποιήσουν τη δημιουργικότητα και την κριτική τους σκέψη,
- να μάθουν να συνεργάζονται και να συμμετέχουν ισότιμα στο πλαίσιο μιας ομάδας, αναλαμβάνοντας ο καθένας τη δική του ατομική ευθύνη για το έργο που του αναλογεί,
- να μπορούν να εκφράζουν τη γνώμη τους και να αποδέχονται τις απόψεις των άλλων με πνεύμα σεβασμού,
- να έχουν ενεργό ρόλο στις δραστηριότητες της τάξης, αναπτύσσοντας την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθησή τους, και



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- να συνειδητοποιήσουν ότι είναι χρήσιμο να είναι ενημερωμένοι για διάφορα θέματα που αφορούν τον τόπο όπου μένουν, καθώς και τη λειτουργία του κράτους .

Προτεινόμενος χρόνος: 8-10 διδακτικές ώρες

Το συγκεκριμένο σενάριο αναφέρεται σε δεξιότητες που αφορούν την κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου. Ο χρόνος που προτείνεται για την ολοκλήρωση της ενότητας δεν είναι δεσμευτικός και επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του εκπαιδευτικού να κρίνει, ανάλογα με το επίπεδο της τάξης του και τη συμμετοχή των παιδιών, το χρόνο που θα πρέπει να αφιερώσει σε κάθε δραστηριότητα. Επειδή οι τάξεις που έχουν κωφά και βαρήκοα παιδιά, παρουσιάζουν μεγάλη ανομοιογένεια ως προς το γνωστικό επίπεδο αλλά και τη μέθοδο επικοινωνίας, είναι πολύ πιθανό να χρησιμοποιηθούν τόσο η νοηματική γλώσσα, που θεωρείται η μητρική γλώσσα των Κωφών και για αυτό το λόγο αξιοποιείται σε αυτό το σενάριο, όσο και ο προφορικός λόγος, εφόσον το επιτρέπουν οι ακουστικές δυνατότητες των παιδιών και τα ίδια το επιθυμούν. Οι δραστηριότητες που προτείνονται είναι σαφώς ενδεικτικές και εστιάζουν στο οπτικό κανάλι, καθώς αυτό είναι είτε το μόνο είτε το κύριο μέσο πρόσληψης πληροφοριών για τα κωφά και βαρήκοα παιδιά.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι η χρήση της νοηματικής δίνει τη δυνατότητα στα κωφά και βαρήκοα παιδιά να κατανοούν και να κατακτούν πιο εύκολα τις νέες γνώσεις, βοηθά στην ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στη γραπτή γλώσσα και διασφαλίζει την πρόσβαση όλων των μαθητών στο εκπαιδευτικό υλικό. Επιπλέον, η συστηματική χρήση των νέων τεχνολογιών κάνει πιο ενδιαφέρουσα την εκπαιδευτική διαδικασία, βοηθά σημαντικά στην καλλιέργεια διαφόρων δεξιοτήτων και την ανάπτυξη ανώτερων νοητικών ικανοτήτων, καθώς και λειτουργεί, πολύ και μόνο, θετικά στην καλλιέργεια του γραπτού λόγου. Επίσης, με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο δίνεται η ευκαιρία στα παιδιά να κοινωνικοποιηθούν, να ανταλλάξουν απόψεις, να αποκτήσουν πνεύμα συνεργασίας και αλληλεγγύης, να βελτιώσουν την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθησή τους και να συνειδητοποιήσουν ότι είναι μέλη μιας ευρύτερης ομάδας, στην οποία όλοι συνεισφέρουν από κοινού για τη δημιουργία ενός θετικού εκπαιδευτικού κλίματος.

Επειδή η σειρά του Αστερία δεν ακολουθεί το πρότυπο ενός τυπικού διδακτικού εγχειριδίου, ο εκπαιδευτικός μπορεί να εμπλουτίσει τη διδασκαλία με όποιο υλικό θεωρεί ότι ανταποκρίνεται στις δυνατότητες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών. Στόχος του συγκεκριμένου σεναρίου είναι όχι μόνο να κάνει πιο ελκυστική την εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά και να εισάγει τα παιδιά στη φιλοσοφία του



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

«μαθαίνω πώς να μαθαίνω», κινητοποιώντας τους τη διάθεση για μάθηση. Με δεδομένες τις γλωσσικές ελλείψεις των κωφών μαθητών ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι τα παιδιά έχουν κατανοήσει ακριβώς τις οδηγίες που τους δίνονται, έχουν αρκετό χρόνο για την πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων, να επεμβαίνει και να καθοδηγεί, επιτρέποντας στους μαθητές να εκφραστούν και να δοκιμαστούν σε διαφορετικές δοκιμασίες. Καθώς οι κωφοί μαθητές συχνά απογοητεύονται λόγω των πολλών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, είναι πολύ σημαντικό να συνειδητοποιήσουν ότι μόνο η συνεχής προσπάθεια, με επιμονή και υπομονή, μπορεί να τους οδηγήσει στην επιτυχία.

Παράγραφοι 115, 116, 117

Μέρος 1^ο : Προετοιμασία για τη δραστηριότητα

Γίνεται μια εισαγωγική συζήτηση στην ελληνική νοηματική γλώσσα όπου οι μαθητές καλούνται να θυμηθούν ό,τι ξέρουν σχετικά με τη γεωγραφική θέση της Ελλάδας, τη μορφολογία του εδάφους και το κλίμα της. Πιθανές ερωτήσεις θα μπορούσαν να είναι οι εξής:

1. Σε ποια ήπειρο ανήκει η Ελλάδα και σε ποιο σημείο της ηπείρου βρίσκεται ;
2. Με ποιες χώρες συνορεύει και έχει με αυτές κοινά χαρακτηριστικά;
3. Πώς η γεωγραφική της θέση επηρέασε την ιστορία και τον πολιτισμό της;
4. Γιατί η Ελλάδα είναι διάσημη σε όλο τον κόσμο;
5. Ποια είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εδάφους της;
6. Σε ποιες μεγάλες περιοχές χωρίζεται η Ελλάδα και ποιες σημαντικές πόλεις και νησιά θυμάστε να αναφέρετε;

Ο εκπαιδευτικός ζητά από τα παιδιά να χωριστούν σε ζευγάρια και να γράψουν με συντομία απαντήσεις στις παραπάνω ερωτήσεις. Αφού τελειώσουν, αναφέρουν ό,τι σημείωσαν στην υπόλοιπη τάξη και ο καθηγητής κρατά σύντομες σημειώσεις στον πίνακα.

Αφού γίνει η σχετική συζήτηση, τα παιδιά συνδέονται στο διαδίκτυο και αναζητούν στην ιστοσελίδα www.google.gr τους χάρτες, όπου αξιοποιώντας τα κατάλληλα εργαλεία μπορούν εύκολα να κατανοήσουν τη γεωγραφική θέση της



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ελλάδας, τη γεωγραφική της διαίρεση, αλλά και να προσδιορίσουν τη μορφολογία του εδάφους της.

Μέρος 2ο : Κύρια δραστηριότητα

Ο εκπαιδευτικός ζητά από τα παιδιά να κάνουν μια γρήγορη ανάγνωση στις σελίδες 183 και 184 από τον Αστερία 4 και να σημειώσουν τυχόν άγνωστες λέξεις. Όταν ολοκληρωθεί η ανάγνωση από όλα τα παιδιά, ο εκπαιδευτικός σημειώνει τις λέξεις στον πίνακα και ενθαρρύνει τους μαθητές είτε να μαντέψουν τη σημασία τους από τις υπόλοιπες λέξεις του κειμένου είτε να χρησιμοποιήσουν λεξικό. Η πρώτη στρατηγική δε χρησιμοποιείται συχνά από τους κωφούς μαθητές για αυτό χρειάζεται αρκετός χρόνος και προσπάθεια για να εξοικειωθούν οι μαθητές με αυτή. Είναι σημαντικό κάθε φορά το καινούργιο λεξιλόγιο να γράφεται καθαρά στον πίνακα με ορισμούς και παραδείγματα και να δίνεται το αντίστοιχο νόημα, ώστε τα παιδιά να εμπεδώνουν τη σημασία της λέξης και να τη διατηρούν στη μνήμη τους.

Στη συνέχεια τους ζητείται να υπογραμμίσουν τις λέξεις ή φράσεις που δίνουν σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τη γεωγραφική περιγραφή της Ελλάδας αλλά και άλλες χρήσιμες πληροφορίες (π.χ. νότιο άκρο της Ευρώπης, οικογένεια Ευρωπαϊκών, Μεσογειακών, Βαλκανικών κρατών, έκταση 132.000 τετρ. χιλιόμετρα, 1000 νησιά, μήκος ακτών 30.000 χιλ., σταυροδρόμι τριών ηπείρων, πνευματική ακτινοβολία, στοιχεία του σημερινού δυτικού πολιτισμού, πολλά βουνά, λίγες πεδιάδες, δάση, ποτάμια, λίμνες, ύδρευση, άρδευση, ηλεκτρισμός, οικολογία, κλίμα εύκρατο).

Ο εκπαιδευτικός σημειώνει τις λέξεις και φράσεις στον πίνακα, επιμένει στις μεταφορικές εκφράσεις, ζητώντας από τα παιδιά να του δώσουν δικά τους παραδείγματα, συμπληρώνει όσες λέξεις ή φράσεις τα παιδιά έχουν παραλείψει να υποδείξουν μέσα από τα κείμενα και ρωτά τα παιδιά αν θα ήθελαν να προσθέσουν άλλες πληροφορίες, που δεν αναφέρονται στα κείμενα, σχετικά με το θέμα. Επιπλέον, ζητά από τους μαθητές τότε να παρατηρήσουν ότι σε αυτές τις λέξεις και φράσεις έχουν συμπυκνώσει το νόημα του κειμένου και ότι με αυτόν τον τρόπο μπορούν να συγκεντρώσουν τις πιο σημαντικές πληροφορίες ενός κειμένου κάνοντας ουσιαστικά το σχεδιάγραμμά του. Έπειτα τους ζητά να χαρακτηρίσουν το ύφος του κειμένου (αν είναι απλό ή δύσκολο, ευχάριστο, δυσάρεστο, ουδέτερο κ.ά.) και τους εξηγεί ότι ο τρόπος που γράφουμε ένα κείμενο εξαρτάται από το θέμα του, αλλά και από το σε ποιους απευθύνεται. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, επειδή τα συγκεκριμένα κείμενα θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως ένα είδος ενημερωτικού οδηγού για την Ελλάδα, το ύφος είναι απλό, ουδέτερο και κατανοητό που με σύντομο τρόπο δίνει χρήσιμες πληροφορίες.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Εναλλακτική δραστηριότητα

Ο εκπαιδευτικός μπορεί να αξιοποιήσει τον εννοιολογικό χάρτη, εφόσον τα παιδιά είναι εξοικειωμένα με αυτή τη μέθοδο. Οι εννοιολογικοί χάρτες είναι μια πολύ αποτελεσματική μέθοδος που κινητοποιεί τα παιδιά, δημιουργεί μια ευχάριστη ατμόσφαιρα στην τάξη, βοηθά τα παιδιά να αντιληφθούν τις σχέσεις μεταξύ των διαφόρων σημείων του μαθήματος και κυρίως, επειδή αξιοποιεί το οπτικό κανάλι, διευκολύνει πολύ τα κωφά παιδιά στην κατανόηση, αλλά και στη μάθηση.

Δραστηριότητες

Ο εκπαιδευτικός κάνει ερωτήσεις κατανόησης, ώστε τα παιδιά να ανατρέξουν σε συγκεκριμένα σημεία του κειμένου για να βρουν τις απαντήσεις. Έπειτα ζητά από κάθε παιδί να διηγηθεί εκ νέου στην ελληνική νοηματική γλώσσα ένα κομμάτι του κειμένου, μοιράζει το χάρτη της Ελλάδας, χωρίζει την τάξη σε ομάδες και τους ζητά να κάνουν τις ασκήσεις που είναι στις σελίδες 185, 186, 187 και 192.

Εργασία για το σπίτι

Τα παιδιά ανατρέχουν στο λήμμα *Ελλάδα* της Wikipedia. Με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού «ξεναγούνται» στα περιεχόμενα της ιστοσελίδας και στον τρόπο αξιοποίησής της. Ακολούθως ζητείται από τους μαθητές να διαβάσουν προσεκτικά την εισαγωγή και το σημείο που αναφέρεται στη γεωγραφία και να δημιουργήσουν ένα δικό τους κείμενο με όποιες επιπλέον πληροφορίες, σε σχέση με τον Αστερία 4, περιέχει η ιστοσελίδα για να συμπληρώσουν την εικόνα σχετικά με τη γεωγραφία και τη μορφολογία του εδάφους της Ελλάδας. Για τις πιθανές άγνωστες λέξεις μπορούν είτε να χρησιμοποιήσουν λεξικό είτε να τις σημειώσουν για να τις συζητήσουν στην τάξη. Ο εκπαιδευτικός τους συμβουλεύει να εξερευνήσουν την ιστοσελίδα, για να εξοικειωθούν με τον τρόπο ανάπτυξής της και να διαβάσουν όσα περισσότερα σημεία μπορούν.

Παράγραφοι 118-119

Αφού τα παιδιά έχουν θυμηθεί και έχουν εμπλουτίσει τις γνώσεις τους σχετικά με τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά της Ελλάδας, ο εκπαιδευτικός ρωτά τα παιδιά αν γνωρίζουν γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα που παράγονται στην Ελλάδα και αν η Ελλάδα φημίζεται για κάποια από αυτά. Αν κάποια από τα παιδιά προέρχονται από χωριά ή πηγαίνουν συχνά σε αυτά, τα ενθαρρύνει να πούνε στην τάξη τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους. Είναι πάντα χρήσιμο να αξιοποιείται στην τάξη οτιδήποτε καταθέτουν τα παιδιά από την οικογενειακή τους ζωή σε σχέση με το θέμα ενός



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



μαθήματος, καθώς αυτό συνδέει την εκπαιδευτική γνώση με την καθημερινότητα τους και το κάνει πιο κατανοητό, οικείο και ενδιαφέρον το μάθημα. Ο εκπαιδευτικός τους διευκολύνει και καταγράφει στον πίνακα τις απαντήσεις. Έπειτα τους ζητά να διαβάσουν τις σχετικές παραγράφους 118 και 119 από τον Αστερία 4 και να τις αποδώσουν στη νοηματική.

Στη συνέχεια ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη Μεσογειακή Διατροφή, ο εκπαιδευτικός δείχνει τη σχετική εικόνα «Μεσογειακή Διατροφή 1» (βλ. παράρτημα) και ρωτά τα παιδιά αν έχουν διαβάσει κάτι σχετικά με αυτή, τους ζητά να καταγράψουν σε ένα φύλλο χαρτί ποιες από αυτές τις τροφές περιλαμβάνονται στη διατροφή τους, με τι συχνότητα. Έπειτα χωρίζει την τάξη σε ομάδες, δίνει τις σχετικές φωτοτυπίες «Μεσογειακή Διατροφή 2» (βλ. παράρτημα) και τους ζητά να απαντήσουν στις εξής ερωτήσεις:

1. Ποια είναι τα οφέλη της Μεσογειακής Διατροφής;
2. Να γράψετε με συντομία τα βασικά χαρακτηριστικά της Μεσογειακής Διατροφής.

Οι ομάδες ανακοινώνουν τις απαντήσεις τους και σε αυτή τη φάση μπορεί να δημιουργηθεί ένα ταμπλό για το θέμα που θα παραμείνει στον πίνακα της τάξης.

Παράγραφοι 120-121

Επειδή είναι πιθανό για τις συγκεκριμένες παραγράφους τα παιδιά να μην έχουν ιδιαίτερες γνώσεις, ο εκπαιδευτικός τους παραπέμπει στην ιστοσελίδα <http://www.investingreece.gov.gr/default.asp?pid=56&la=2>, που είναι ο επίσημος εθνικός φορέας για την προώθηση των επενδύσεων στην Ελλάδα και τους ζητά να διαβάσουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο εμπόριο, στις ελληνικές εξαγωγές και τις εισαγωγές και πιο συγκεκριμένα στα προϊόντα και στις χώρες με τις οποίες συναλλάσσεται η Ελλάδα. Για κάθε κλάδο δίνονται παραδείγματα στον πίνακα και ο εκπαιδευτικός ρωτά αν τα παιδιά γνωρίζουν προϊόντα που εξάγουμε, για τα οποία φημίζεται η Ελλάδα και γιατί εισάγουμε περισσότερα από όσα εξάγουμε.

Γίνεται λόγος για τη βιομηχανία και ο εκπαιδευτικός ρωτά τα παιδιά αν υπάρχουν βιομηχανίες στην περιοχή που μένουν, τι παράγουν και αν γνωρίζουν κάποιες πληροφορίες για την ελληνική βιομηχανική δραστηριότητα. Καταγράφει στον πίνακα τις απαντήσεις των παιδιών και τους δείχνει την παρουσίαση του IOBE, πιο συγκεκριμένα τις διαφάνειες 6, 7 και 8 (βλ. παράρτημα), σχετικά με την ανάπτυξη της ελληνικής βιομηχανίας τα τελευταία χρόνια όπου αποτυπώνονται το μέγεθος της



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ελληνικής βιομηχανίας σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες και οι κλάδοι της ελληνικής βιομηχανίας. Επίσης τους δίνει τους ορισμούς για τη βαριά και την ελαφριά βιομηχανία:

Βαριά βιομηχανία είναι η βιομηχανία που παράγει μηχανήματα, πλοία, σιδηρόδρομους, αυτοκίνητα, αεροπλάνα, διαστημόπλοια, πυραύλους κ.λπ.

Ελαφριά βιομηχανία είναι η βιομηχανία που παράγει προϊόντα για την κατανάλωση του κοινού π.χ. ρούχα, τρόφιμα, έπιπλα, παιχνίδια κ.λπ.

και τους ζητά να κατατάξουν σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία την ελληνική βιομηχανία. Στη συνέχεια τους παραπέμπει στις παραγράφους 120 και 121, τους ζητά να τις διαβάσουν και να τις αποδώσουν στη νοηματική. Χωρίζει την τάξη σε ομάδες και τους ζητά να κάνουν τις ασκήσεις της σελίδας 193 εκτός από τις 4 και 5.

Παράγραφοι 122-123

Θα πρέπει να γίνουν ορισμένες αλλαγές στην παράγραφο 123 καθώς δεν υπάρχουν πια κρατικός αερομεταφορέας και το αεροδρόμιο του Ελληνικού.

Ο εκπαιδευτικός χωρίζει την τάξη σε ομάδες και αναθέτει σε κάθε ομάδα από μία εργασία. Η μία ομάδα θα καταγράψει όσους σημαντικούς αρχαιολογικούς προορισμούς γνωρίζει σημειώνοντας με δύο λέξεις για ποιο λόγο είναι γνωστοί. Αντίστοιχα άλλη ομάδα θα καταγράψει τα πιο διάσημα νησιά και τους λόγους για τους οποίους είναι γνωστά, ενώ μια άλλη θα καταγράψει άλλους ενδιαφέροντες προορισμούς (θρησκευτικούς, φυσικής ομορφιάς). Οι ομάδες παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των προσπαθειών τους, ο εκπαιδευτικός σημειώνει στον πίνακα και ζητά από τα άλλα παιδιά να σχολιάζουν και να συμπληρώνουν. Στη συνέχεια ζητά να διαβάσουν τις παραγράφους 122-123 και να απαντήσουν στις παρακάτω ασκήσεις:

1. Οι τουρίστες έρχονται στην Ελλάδα για τις παραλίες της, τη θάλασσα και τον ήλιο. Σ Λ
2. Η Ελλάδα προσελκύει πολλούς τουρίστες εξαιτίας της μεγάλης πολιτιστικής της κληρονομιάς. Σ Λ
3. Στην Ελλάδα χρησιμοποιείται κυρίως η ακτοπλοϊκή συγκοινωνία. Σ Λ
4. Να αντιστοιχίσετε τις παρακάτω στήλες:

1. ΟΣΕ

α. Κινητή τηλεφωνία



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



- | | |
|------------------------|---------------------------------------|
| 2. ΟΤΕ | β. Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού |
| 3. Ολυμπιακή Αεροπορία | γ. Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος |
| 4. ΕΟΤ | δ. Αερογραμμές/Αερομεταφορέας |
| 5. ΚΟΣΜΟΤΕ | ε. Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος |

Εργασία για το σπίτι

Ο εκπαιδευτικός παραπέμπει τα παιδιά στην ιστοσελίδα www.visitgreece.gr που αποτελεί την επίσημη ιστοσελίδα προβολής της Ελλάδας στο εξωτερικό. Η ιστοσελίδα παρέχει πολλές και χρήσιμες πληροφορίες για κάθε θέμα που θα μπορούσε να απασχολήσει έναν ταξιδιώτη στην επίσκεψη του εδώ. Ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί τα παιδιά στην εξερεύνηση της ιστοσελίδας και τους αναθέτει να επιλέξουν όποιο θέμα θέλουν και να γράψουν ένα μικρό κείμενο, αξιοποιώντας τις πληροφορίες που περιέχει η ιστοσελίδα.

Παράγραφος 124

Ο εκπαιδευτικός γράφει στον πίνακα τις λέξεις **εφοπλιστής, ναυτιλία, εμπορική ναυτιλία** και ρωτά τα παιδιά αν γνωρίζουν τι σημαίνουν. Στη συνέχεια δίνει τους ορισμούς των λέξεων και ρωτά αν θυμούνται ή αν γνωρίζουν πληροφορίες σχετικά με την ελληνική εμπορική ναυτιλία. Τους ζητά να διαβάσουν την παράγραφο 124 και να απαντήσουν πώς η εμπορική ναυτιλία βοηθά την ελληνική οικονομία. Τους παραπέμπει στην ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, η οποία αναφέρεται στα επαγγέλματα της θάλασσας <http://www.pi-schools.gr/lessons/tee/maritime/cd/ships2.html>, όπου αρχικά βλέπουν φωτογραφίες εμπορικών πλοίων διαφόρων τύπων και όπου υπάρχουν όλες οι πληροφορίες για την ελληνική ναυτιλία σήμερα. Επίσης, τους ζητά να διαβάσουν τον σύνδεσμο για τη ναυτιλία, να συγκρίνουν τις πληροφορίες που υπάρχουν εκεί με την παράγραφο 124 και να τη συμπληρώσουν, όπου χρειάζεται. Τέλος, ζητά από τα παιδιά να αναζητήσουν και να συγκεντρώσουν όσες πληροφορίες αναφέρονται στα ναυτικά επαγγέλματα και να δημιουργήσουν έτσι ένα είδος μονογραφίας. Οι δύο συγκεκριμένες δραστηριότητες μπορούν να γίνουν είτε στην τάξη σε ομάδες είτε στο σπίτι και να παρουσιαστούν στην τάξη.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Παράγραφος 126

A. Πολίτευμα

Ο εκπαιδευτικός ζητά από τα παιδιά να κάνουν μια γρήγορη ανάγνωση στην παράγραφο 126 για να απαντήσουν όλοι μαζί στις ερωτήσεις. Αφού τα παιδιά απαντήσουν στις συγκεκριμένες ερωτήσεις, τους ρωτά αν γνωρίζουν άλλους πολιτικούς, υπουργούς ή βουλευτές, όπως για παράδειγμα τον Υπουργό Παιδείας ή διάφορα υπουργεία. Προκειμένου τα παιδιά να αποκτήσουν μια πιο απτή και ζωντανή επαφή με την οργάνωση του ελληνικού κράτους τους παραπέμπει αρχικά στην ιστοσελίδα της Προεδρίας της Δημοκρατίας www.presidency.gr, όπου τα παιδιά μπορούν να μάθουν πληροφορίες για τον σημερινό Πρόεδρο της Δημοκρατίας, για τον τρόπο εκλογής του Προέδρου, τις αρμοδιότητες του ή ακόμη και άλλες πληροφορίες όπως για την ελληνική σημαία.

Στη συνέχεια τους παραπέμπει στην ιστοσελίδα της ελληνικής κυβέρνησης <http://government.gov.gr/>, όπου έχουν τη δυνατότητα να δούνε τη δομή της κυβέρνησης και να γνωρίσουν τον πρωθυπουργό, τους υπουργούς και τις αρμοδιότητές τους. Έπειτα επισκέπτονται την ιστοσελίδα της Ελληνικής Βουλής www.hellenicparliament.gr όπου μπορούν να ενημερωθούν για τα αποτελέσματα των βουλευτικών εκλογών αλλά και να περιηγηθούν εικονικά στους χώρους της βουλής. Εναλλακτικά, ο εκπαιδευτικός μπορεί να ετοιμάσει μια παρουσίαση, με τα παραπάνω στοιχεία, για να τη δείξει στην τάξη. Τέλος, σημειώνει στον πίνακα το σχετικό λεξιλόγιο (Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αρχηγός του ελληνικού κράτους, βουλή, βουλευτές, κυβέρνηση, πρωθυπουργός, υπουργός, αντιπολίτευση ή όποια λέξη θεωρεί χρήσιμη).

B. Δικαιοσύνη

Ο εκπαιδευτικός ρωτά τα παιδιά τι γνωρίζουν για τα δικαστήρια και τη λειτουργία τους. Γράφει στον πίνακα τις λέξεις **ισότητα**, **ουδετερότητα**, **αμεροληψία** και τη σημασία τους και τονίζει πως κάθε δικαστής πρέπει να έχει αυτές τις ιδιότητες. Ακόμη σημειώνει τα είδη των δικαστηρίων Πολιτικά, Ποινικά, Διοικητικά και με δυο λόγια εξηγεί τι δικάζουν. Ανάλογα με το επίπεδο των παιδιών ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε να ρωτήσει τα παιδιά αν γνωρίζουν κάποια δικαστική υπόθεση για να τη διηγηθούν, αλλιώς αναφέρει κάποια γνωστή υπόθεση, την εκδίκαση και την έκβασή της και ζητά τη γνώμη των παιδιών.

Γ. Ένοπλες δυνάμεις

Ο εκπαιδευτικός ενημερώνει τα παιδιά ότι πρόκειται να παρακολουθήσουν ένα βίντεο σχετικά με τις Ένοπλες Δυνάμεις www.youtube.com/watch?v=1vLO2ekm4Bk,



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

όπου με εντυπωσιακό τρόπο παρουσιάζονται και τα τρία σώματα στρατού και η δράση τους. Μετά την προβολή ζητά από τα παιδιά να γράψουν με λίγα λόγια ποιες υπηρεσίες προσφέρει το κάθε σώμα και τι είναι αυτό που τους εντυπωσίασε περισσότερο. Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί τρεις στήλες για τα τρία σώματα και γράφει σε κάθε στήλη όσα του λένε τα παιδιά. Επίσης, προσθέτει άλλες τρεις στήλες για την Αστυνομία, το Λιμενικό και την Τροχαία και ζητά από τα παιδιά να τις συμπληρώσουν τις υπηρεσίες που προσφέρουν. Τα παιδιά μεταφέρουν τις στήλες στο τετράδιο τους και ως εργασία για το σπίτι τους ζητείται με βάση τις πληροφορίες που έχουν να φτιάξουν δύο κείμενα για όποιο σώματα θέλουν.

Παράγραφος 127

Αν στην τάξη υπάρχουν παιδιά μεταναστών ο εκπαιδευτικός ζητά από τα παιδιά, αν συμφωνούν, να μιλήσουν για τη δική τους προσωπική ιστορία. Αν όχι, ρωτά τα παιδιά αν έχουν συγγενείς που να έχουν γίνει μετανάστες σε άλλες χώρες, πού και τι γνωρίζουν για τη ζωή τους εκεί. Τους θυμίζει ότι οι Έλληνες έχουν μεγάλη παράδοση στη μετανάστευση και τους ρωτά αν ξέρουν πού βρίσκονται οι μεγαλύτερες ελληνικές κοινότητες, καθώς και για τη ζωή των μεταναστών στην Ελλάδα. Επίσης, τους ρωτά ποια είναι η διαφορά ανάμεσα σε ένα πρόσφυγα και σε ένα μετανάστη, σημειώνει στον πίνακα τις λέξεις απόδημος και διασπορά, καθώς και τη σημασία τους και τους ζητά να φανταστούν πώς μπορεί να νιώθει κάποιος μετανάστης σε ένα ξένο τόπο και ποια προβλήματα μπορεί να αντιμετωπίζει (εναλλακτικά αυτό μπορεί να γίνει με παίξιμο ρόλων). Στη συνέχεια τους ζητά να διαβάσουν την παράγραφο 127 και να απαντήσουν στην εξής ερώτηση: σε ποιες χρονικές περιόδους έχουμε τη μεγαλύτερη μετανάστευση και σε ποιες τη μεγαλύτερη επιστροφή και γιατί;

Ακόμη προτείνεται η προβολή διαφόρων βίντεο από το www.youtube.com που αναφέρονται στην ελληνική μετανάστευση των αρχών του αιώνα αλλά και μετά τον εμφύλιο. Τέλος τους ζητά να κάνουν σε ομάδες τις ασκήσεις της σελίδας 195.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Μεσογειακή Διατροφή 1



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

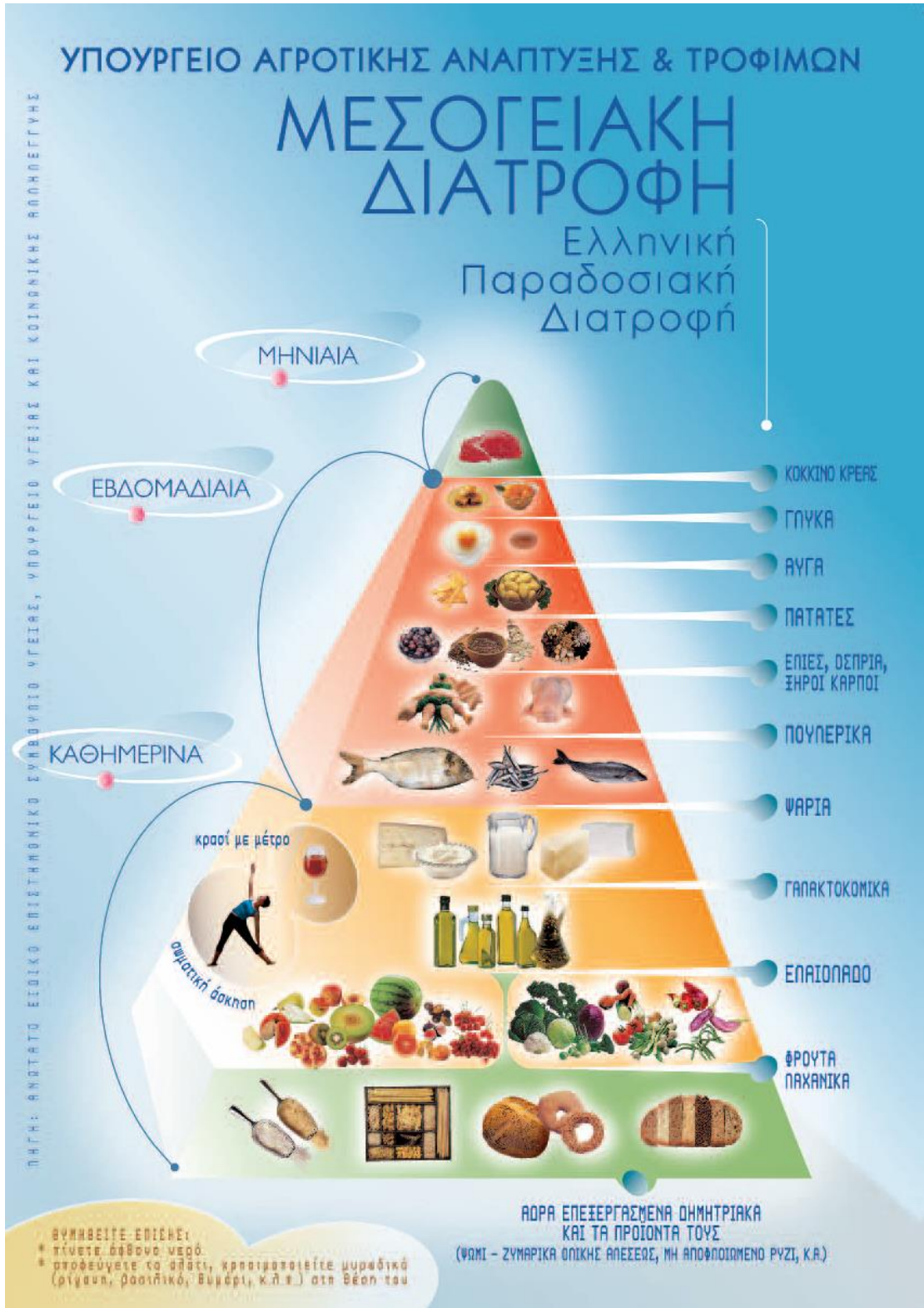
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ





Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Μεσογειακή Διατροφή 2

Η Παραδοσιακή Μεσογειακή Διατροφή, ύστερα από μελέτες και στη χώρα μας και αλλού, έχει αποδειχτεί η πιο υγιεινή διατροφή. Η Μεσογειακή διατροφή χαρακτηρίζεται από τις διατροφικές συνήθειες που βρέθηκε ότι είχαν οι κάτοικοι της Κρήτης και της Νότιας Ιταλίας στις αρχές της δεκαετίας του 1960. Είναι ξακουστή για τις ευεργετικές της ιδιότητες καθώς προφυλάσσει από εμφράγματα του μυοκαρδίου και από διάφορες μορφές καρκίνου, είναι φτωχή σε θερμίδες, τονώνει τον οργανισμό, βοηθάει την καλή λειτουργία του εντέρου κ.ά.

Ο τρόπος αυτός διατροφής κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος τα τελευταία χρόνια, καθώς πλήθος μελετών δείχνουν ότι οι κάτοικοι Μεσογειακών περιοχών ζουν περισσότερο, ενώ πάσχουν από καρκίνο εντέρου και στήθους ή καρδιακές παθήσεις σπανιότερα σε σχέση με τους Αμερικανούς και τους Βορειοευρωπαίους.

Το μενού είναι απλό και στηρίζεται στη λιτή διατροφή: χορταρικά, φρούτα, όσπρια, λαχανικά, αγνό τυρί, ζυμωτό μαύρο ψωμί, ωμό ελαιόλαδο, ξηροί καρποί, λίγο σπιτικό κρασί και ψάρια!

Τα χαρακτηριστικά της Μεσογειακής Διατροφής είναι τα εξής:

Αφθονία τροφών φυτικής προέλευσης, όπως φρούτα, λαχανικά, πατάτες, δημητριακά και όσπρια.

Ελαιόλαδο ως βασικό έλαιο, που αντικαθιστά όλα τα άλλα λίπη και έλαια όπως βούτυρο, μαργαρίνη κ.τ.λ.

Καθημερινή λήψη μικρών ποσοτήτων γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως το τυρί και το γιαούρτι.

Κατανάλωση ψαριού και πουλερικών σε εβδομαδιαία βάση (όχι καθημερινή).

Αυγά το πολύ μέχρι 4 την εβδομάδα (να σημειωθεί ότι στον αριθμό αυτόν περιλαμβάνονται και αυτά που χρησιμοποιήθηκαν στο μαγείρεμα).

Αυτά τα βασικά χαρακτηριστικά της Μεσογειακής διατροφής (η υψηλή κατανάλωση φρούτων, λαχανικών και ακόρεστων λιπαρών), προστατεύουν εκτός των άλλων, και το δέρμα από τα σημάδια του χρόνου, δηλαδή τις ρυτίδες. Και σε συνδυασμό με καθημερινή σωματική άσκηση (π.χ. περπάτημα, χορός, κλπ) το Μεσογειακό διατροφικό μενού αποτελεί συνταγή για μακροζωία, υγεία και ομορφιά.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ





Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης




ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Παρουσίαση ΙΟΒΕ:

Η Ελληνική Βιομηχανία τα τελευταία 40 χρόνια: Τάσεις, Διάρθρωση

 **ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ**

Η Ελληνική Βιομηχανία τα τελευταία 40 χρόνια: Τάσεις, Διάρθρωση

Τάκης Πολίτης
Επιστημονικός Διευθυντής
ΙΟΒΕ

Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
Ελληνική Βιομηχανία: Προς την Οικονομία της Γνώσης
03/07/2006



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

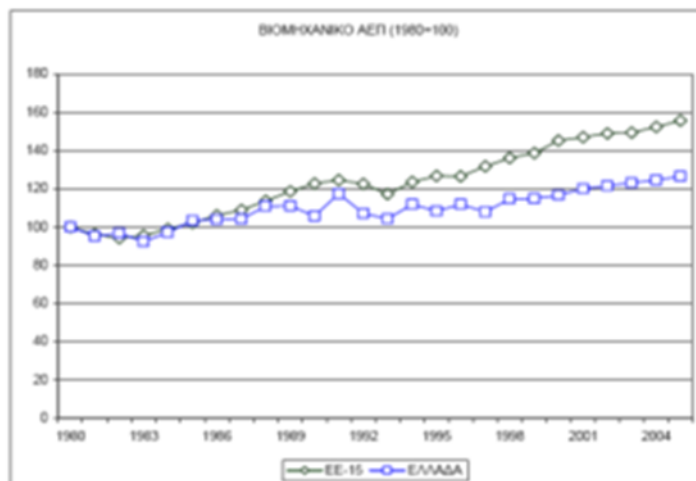


ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

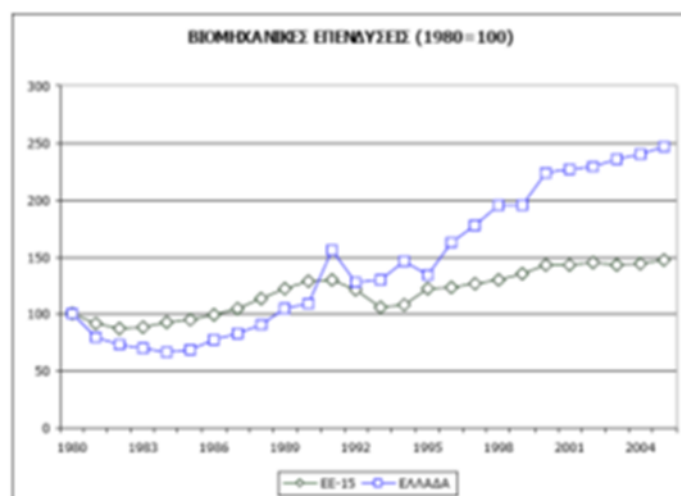
Διάγραμμα 1. ΑΕΠ της βιομηχανίας



Πηγή: Εκτιμήσεις στατιστών ΕΣΥΕ

2

Διάγραμμα 2. Βιομηχανικές επενδύσεις



Πηγή: Εκτιμήσεις στατιστών ΕΣΥΕ

3



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

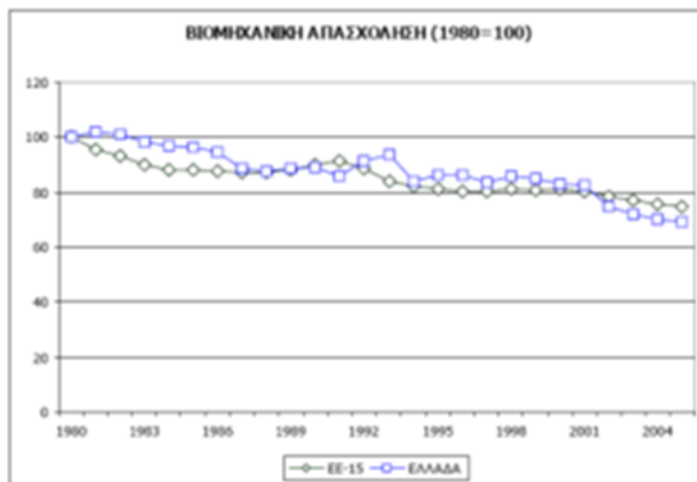


ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

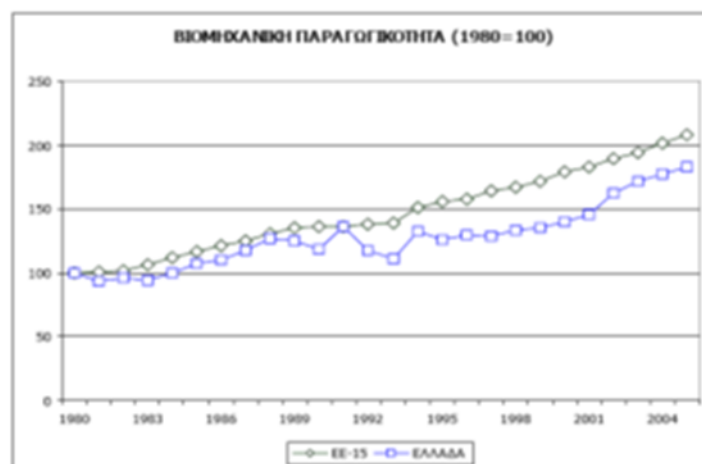
Διάγραμμα 3. Απασχόληση στη βιομηχανία



Πηγή: Στατιστικές υπηρεσίες ΕΣΥΕ

4

Διάγραμμα 4. Βιομηχανική παραγωγικότητα



Πηγή: Στατιστικές υπηρεσίες ΕΣΥΕ

5



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Πίνακας 1. Μέσο μέγεθος βιομηχανικών επιχειρήσεων (2002)

ΧΩΡΑ	ΜΕΣΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
Βέλγιο	17,87
Δανία	23,79
Γερμανία	37,30
Ελλάδα	5,85
Ισπανία	11,83
Γαλλία	16,26
Ιρλανδία	49,01
Ιταλία	8,70
Λουξεμβούργο	34,92
Ολλανδία	18,37
Αυστρία	22,90
Πορτογαλία	11,57
Φινλανδία	16,73
Σουηδία	14,48
ΗΒ	23,56

Πηγή: Εκθέσεις για επιχειρήσεις ΕΣΥΕ

6

Πίνακας 2. Μέσο μέγεθος βιομηχανικών επιχειρήσεων

ΚΛΑΔΟΣ	1978	1988	2000
Τρόφιμα	5,52	5,75	7,28
Κλωστοϋφαντουργία και Ύφανση	6,10	6,71	8,02
Δέρμα	4,12	2,91	3,05
Ξυλεία	2,78	2,65	2,23
Χαρτί, Εκδόσεις & Εκτυπώσεις	7,08	7,87	9,90
Πετρελαιοειδή	38,58	30,54	39,38
Χημικά	23,75	22,13	29,32
Ελαστικά & Πλαστικά	8,92	6,24	5,15
Μη Μεταλλικά Ορυκτά	7,48	6,68	11,99
Επεξεργασμένα Μεταλλικά Προϊόντα	4,35	4,13	9,69
Μηχανές	5,00	4,23	3,75
Ηλεκτρικές Συσκευές	5,73	4,06	2,38
Υλικά Μεταφορών	4,71	3,21	1,52
Λοιποί Κλάδοι Μεταποίησης	2,89	2,84	1,95
Σύνολο Μεταποίησης	5,17	4,88	5,85

Πηγή: Εκθέσεις για επιχειρήσεις ΕΣΥΕ

7



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Πίνακας 3. Συντελεστές στάθμισης στους κλάδους της μεταποίησης

Κλάδοι	Παλιότες (1995=100)	Νέοι (2000=100)	
15	Τροφίμων - ποτών	22,48	20,02
23	Παράγωγων πετρελίων & άνθρακα	4,59	11,22
26	Μη μεταλλικών ορυκτών	4,94	2,45
27	Βασικών μετάλλων	7,28	2,02
24	Χημικών προϊόντων	2,47	7,74
17	Κλωστοϋφαντουργικών υλών	2,12	2,62
28	Τελικών προϊόντων μετάλλων	4,14	4,22
18	Ξύλων ενθυμασias	6,42	4,2
25	Λοιπός εξοπλισμός (μηχανήματα κλπ)	2,04	4,27
22	Εκπαιδευση - εκδόσεων	2,44	4,17
32	Συσκευών ραδιοφωνίας τηλεόρασης & επικοινωνιών	1,61	2,68
25	Προϊόντων από ελαστική & πλαστική ύλη	4,28	2,56
29	Μηχανημάτων & ειδών εξοπλισμού	2,29	2,15
21	Χαρτί & προϊόντων από χαρτί	2,62	2,26
21	Μηχανημάτων μηχανών, συσκευών κλπ.	2,45	2,22
26	Επίχρωμα - λοιπών βερνικιών	1,97	2,25
14	Καπνός	1,94	1,22
20	Ξύλου & ρεζίνες	1,25	1,05
24	Μεταφορικών μέσων	0,59	1,04
19	Σόδα - ειδών υποδήματος	1,49	0,91
22	Γαλακτοκομικών & οργάνων αεροβίας	0,25	0,24
20	Μηχανών γραφείου - ηλεκτρονικών υπολογιστών	0,07	0,02
27	Αναψυκτική	0,05	0,02

► Κλάδοι με ταχεία ανάπτυξη των οποίων η παραγωγή αυξήθηκε αισθητά ταχύτερα απ' ό,τι το σύνολο της μεταποίησης.

Πίνακας 4. Κλάδοι με ταχεία ανάπτυξη (1995-2003)

Κλάδος	Μεταβολή (%) απέναντι παραγωγής	
34	Μεταφορικών μέσων	141,4
24	Χημικών προϊόντων	66,0
33	Γαλακτοκομικών και οργάνων αεροβίας	54,2
22	Εκπαιδευση - Εκδόσεων	48,8
28	Τελικών προϊόντων εκ μετάλλου	41,1
23	Παραγωγή Πετρελίου & Άνθρακα	35,9
27	Βασικών μετάλλων	34,7
25	Προϊόντων από ελαστικό και πλαστική ύλη	34,7
32	Συσκευών ραδιοφωνίας - τηλεόρασης	27,4
31	Ηλεκτρονικών μηχανών συσκευών	25,9

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΣΕΕ.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

➤ Κλάδοι με ρυθμό ανάπτυξης που κυμαίνεται περί το μέσο όρο της βιομηχανίας.

Πίνακας 5: Κλάδοι με μέση ανάπτυξη (1995-2003)

	Κλάδος	Μεταβολή (%) επιπέδου παραγωγής
26	Μη μεταλλικών ορυκτών	23,9
15	Τροφίμων - ποτών	17,8
29	Μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	17,3
36	Επιπέλων - λωστών βιομηχανιών	13,4
37	Ανακύκλωσης	5,6

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΣΕΒ.

10

➤ Κλάδοι σε υποχώρηση.

Πίνακας 6: Κλάδοι σε υποχώρηση (1995-2003)

	Κλάδος	Μεταβολή (%) επιπέδου παραγωγής
21	Χαρτί & προϊόντων από χαρτί	-7,0
16	Καπνός	-11,0
17	Κλωστοϋφαντουργικών υλών	-15,8
18	Ειδών ενδυμασίας	-21,0
20	Ξύλου & φύλλου	-23,7
35	Λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	-30,1
19	Δερμάτος-Ειδών υποδήσης	43,2
30	Μηχανών γραφείου ηλεκτρονικών υπολογιστών	-71,7

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΣΕΒ.

11



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ



Για το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, © 2014-2015

Στο πλαίσιο της Πράξης:

**«ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ:
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ
ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ»**

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι. Ν. Καζάζης

Παραδοτέο: Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία, εκμάθηση, πιστοποίηση της ελληνικής σε άτομα με αναπηρίες

Η ομάδα εργασίας:

Χρύσα Ξουβερούδη, Επιστημονική συνεργάτιδα του ΚΕΓ, διδάσκουσα/αναπληρώτρια καθηγήτρια σε ειδικά σχολεία στη μέση εκπαίδευση, Πτυχίο Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Α.Π.Θ., Μ.Δ.Ε. στην Ειδική Αγωγή

Υπεύθυνες Παραδοτέου: Άννα Κοκκινίδου & Μαρία Δημητρακοπούλου (Υ.Π. διετέλεσαν επίσης οι : Γεωργία Ματζουλά, Κυριακή Σπανού & Δημήτριος Τζιμώκας)